

gøre en Adskillelse mellem gifte og ugifte Kvinder i den Henseende. Man kan godt se, at for Hjemmene er det af overordentlig Betydning, at den gifte Kvinde ikke arbejder om Natten. Man er derimod ikke saa sikker paa, at ugifte Kvinders Natarbejde vil være saa skadeligt for hendes Sundhed, i alt Fald vil det ikke forstyrre Hjemmet. Det vilde jo være en Mellemvej at gaa, men jeg anbefaler den ikke. Jeg mener, at vi bør holde op med Kvindearbejdet om Natten. Samtidig kan jeg godt beklage, at vi have en Toldlov, som paa forskellige Punkter er saaledes, at det næsten er nødvendigt at udnytte alle de Chancer, som Industrien har til at konkurrere med Ulandet; og naturligvis er ogsaa den noget lavere Løn, som Kvinderne faa, en Omstændighed, som bidrager til, at visse Industrier, som maaske ellers vilde gaa til Grunde, kunne trives. I det hele er det jo let nok at staa her og tale om, hvor meget Tyskland har naaet, og hvad man i Tyskland kræver overfor Fabrikker og Værksteder. Naar der i Tyskland er en overordentlig stor Beskyttelse for Haandværk og Industri, medens man i Danmark er overordentlig karrig i den Henseende, bliver Sammenligningen ikke sjældent haltende, idet de økonomiske Forhold, hvorunder Industrien i det hele lever her i Landet, undertiden ere væsentlig forskellige fra de Kaar, man byder Industrien andre Steder. — Her er altsaa et af de Punkter, hvor der kunde være Tale om, at en eller anden Industri maatte høre op, hvis Kvinders Natarbejde blev forbudt. Der kunde derfor maaske ogsaa være Anledning til at drøfte, hvorvidt der kunde være en Maade eller to at komme til Hjælp. Den ene er at give dem, som allerede ere i saadant Arbejde, Lov til at arbejde om Natten, den anden er, at man muligvis skulde gøre en Forskel paa gifte og ugifte Kvinder.

Jeg kommer saa, som det femte vigtige Punkt, til det Tilløb, om jeg saa maa sige, der i denne Lov er gjort til at bringe det industrielle Hjemmearbejde ind under Fabrikloven. Ved Hjemmearbejde forstaaes i denne Lov selvfølgelig ikke Arbejde i den almindelige Forstaaelse af Arbejde af industriel Beskaffenhed, som udføres hjemme, paa ingen Maade. Der tænkes derimod paa Arbejdere, som i deres Hjem eller i Lokaler, som ere forenede med deres Hjem, udføre Arbejde for en Arbejdsgiver i Haandværk og Industri, hvis Virksomhed som saadan staaar under Tilsyn ifølge Fabrikloven, altsaa Arbejde, som, hvis det blev udført paa

hans Værksted, vilde være under Tilsynet. Forskellen bestaar altsaa kun deri, at den paagældende ikke arbejder paa det under Tilsynet staaende Værksted, men hos sig selv. Og her er det nu, at Arbejdsraadet har foreslaaet visse Bestemmelser i Erkendelse af, at meget af det, der er vundet ved Fabrikloven, kan tabes ved, at Arbejdet flyttes bort fra Fabrikken — for saa vidt det altsaa er af den Beskaffenhed, at det *kan* flyttes med Personen — og henføres til et Sted, hvor det er udenfor enhver Kontrol og muligvis netop af den Grund bliver flyttet. Arbejdsraadet har i Erkendelse af, hvor farligt dette kunde være for Fabriklovens Effektivitet, stillet en Række Forslag til Bestemmelser, gaaende ud paa at lægge Hindringer i Vejen for Omgaaelse af Loven paa den Maade. Det er jo ganske specielt i Beklædningsfaget, at Hjemmearbejde foregaar. Raadet har foreslaaet, at der skal føres et særligt Register, som indeholder Oplysninger om Hjemmearbejdernes Navne, Bopæl, Alder samt Arten af deres Beskæftigelse; og hvis Arbejdsgiveren fordeler Arbejdet gennem selvstændige Mellemmand, skal han føre en særskilt Liste over disse Mellemmands Navne og Bopæl til Brug for Tilsynet. Dernæst skal Indenrigsministeren være bemyndiget til paa Arbejdsraadets Indstilling at udstede Forskrifter for de Rum, hvori Hjemmearbejdet foregaar, i Henseende til Størrelse, Indretning, Belysning, Opvarmning og Ventilation, idet det ikke godt gaar an til disse Rum at stille det samme Krav, der i Loven stilles til Fabrikker og Værksteder. Fremdeles skulle de givne Regler til Forebyggelse af Ulykkestilfælde ved Brug af Maskiner bringes i Anvendelse paa Maskiner ved Hjemmearbejde, og de samme Regler, der gælde for Børns og unge Menneskers Arbejde paa Værksteder og i Fabrikker, skulle gælde, naar de udføre det samme Arbejde i Hjemmet. Endvidere skal der ogsaa for Hjemmearbejdets Vedkommende føres et Register over de beskyttede Personer, og der skal paa et let synligt Sted findes Opslag, der indeholde Oplysninger om de for Hjemmearbejdet gældende Lønsatser, som Arbejdsgiveren har udfærdiget eller bekræftet med sin Underskrift. Endelig skal Tilsynet have en begrænset Adgang til disse Arbejdssteder, selvfølgelig begrænset paa en særlig Maade, da der er forbundet Hjem dermed.

Imidlertid har den højtærede Indenrigsminister ikke ønsket at gaa nær saa langt, som her er foreslaaet. I væsentlig Henseende har han modsat sig disse Forslag. Han mener, at Bestemmelserne ikke